

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Tdo/41/2015
Identifikačné číslo spisu: 5314010311
Dátum vydania rozhodnutia: 09.09.2015
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Kostolanská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2015:5314010311.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Serbovej a sudcov JUDr. Aleny Šiškovéj a JUDr. Martina Bargela na neverejnom zasadnutí 9. septembra 2015 v Bratislave v trestnej veci obvineného C. G. a spol. pre zločin zabitia podľa § 147 ods. 1 Trestného zákona vedenej na Okresnom súde Čadca pod sp. zn. 3T 121/2014, o dovolaní, ktoré podal obvinený N. I., prostredníctvom svojho obhajcu JUDr. Michala Roštára, proti rozsudku Okresného súdu Čadca zo 17. septembra 2014, sp. zn. 3T 121/2014, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Trestného poriadku dovolanie obvineného N. I. sa o d m i e t a .

Odôvodnenie

Okresný súd Čadca na verejnom zasadnutí konanom 17. septembra 2014, rozsudkom, sp. zn. 3T 121/2014, schválil dohodu o vine a treste z 27. augusta 2014, uzatvorenú medzi prokurátorom Okresnej prokuratúry Čadca a obvinenými C. G. a N. I., podľa ktorej sú obvinení vinní zo spáchania zločinu zabitia podľa § 147 ods. 1 Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že

v presne nezistenom čase v dobe od dňa 21. februára 2014 16.30 hod. do dňa 22. februára 2014 7.00 hod. v rodinnom dome č. XX, na D. ulici v U., okr. Q., N. I. po vzájomnej hádke s I. Q. tohto dotiahol za vlasy do kuchyne, kde ho ležiaceho na zemi napadol tak, že ho viackrát udrel dlaňami oboch rúk po tvári, sadol mu na brucho a znova ho udieral rukami po tvári, následne prišiel k nim C. G., ktorý ho tiež udieral rukami po tvári, a keď sa I. Q. snažil dostať z kuchyne preč, tak ho N. I. udrel najmenej štyrikrát invalidnou barlou do hlavy a C. G. ho udrel najmenej osemkrát dreveným kolom dlhým 135 cm a hrubým 8 cm, veľkou intenzitou do oblasti tváre, vlasatej časti hlavy, hrudníka a rebier, čím mu spôsobili pomliaždenia a tržnozmliaždené rany na hlave, prekrvácanie mäkkých pokrývok lebečných, zlomeniny klenby a spodiny lebky, zlomeniny sánky, vnútrolebkové poranenia, prekrvácanie hrudnej steny, zlomeniny rebier, následkom čoho došlo k poúrazovému opuchu mozgu, následne ho C. G. odtiahol na dvor pred dom, kde ho nechal ležať na zemi a kde zraneniam, v presne nezistenom čase, najneskôr o 10.30 hod. podľahol.

Okresný súd obvinenému N. I. podľa § 147 ods. 1 Trestného zákona s použitím § 36 písm. l/, § 38 ods.

2, ods. 3, § 39 ods. 4 Trestného zákona uložil trest odňatia slobody vo výmere 4 roky a 8 mesiacov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Trestného zákona súd obvineného zaradil na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku súd zaviazal obvinených C. G. a N. I. solidárne nahradiť škodu poškodenej F. Q. v sume 618,85 Eur.

Predmetný rozsudok Okresného súdu Čadca o schválení dohody o vine a treste nadobudol právoplatnosť, s poukazom na ustanovenie § 334 ods. 5 Trestného poriadku, jeho vyhlásením, teda 17. septembra 2014.

Proti uvedenému rozsudku podal obvinený N. I. prostredníctvom svojho obhajcu dovolanie z dôvodu uvedenom § 371 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku, teda že zásadným spôsobom bolo porušené jeho právo na obhajobu.

V dovolaní obvinený namietal, že došlo k porušeniu jeho práva na obhajobu pri výsluchu konanom 23. februára 2014, keď bol vypočutý v procesnom postavení obvineného, pretože nebolo rešpektované jeho právo odoprieť vypovedať v predmetnej veci. Poukazoval na stranu 3 zápisnice, v ktorej sa uvádza, že právo odoprieť vypovedať využíva a vypovedať nebude. Následne mu však orgán činný v trestnom konaní kládol ďalšie otázky, na ktoré odpovede zaprotokoloval ako jeho vlastné vyjadrenie k veci. Obvinený mal za to, že postupom orgánu činného v trestnom konaní bol nepriamo donútený vypovedať, čím došlo k porušeniu jeho práva na obhajobu.

Ďalšie porušenie práva na obhajobu videl obvinený v tom, že vzhľadom na jeho vek, zdravotný stav, dosiahnuté vzdelanie, katastrofálne bytové podmienky ako aj pokročilú závislosť na alkoholických látkach bol dôvod na postup podľa § 37 ods. 2 Trestného poriadku, a teda mu mal orgán činný v trestnom konaní ustanoviť obhajcu z dôvodu, že existovali pochybnosti o jeho spôsobilosti náležite sa obhajovať.

Vzhľadom na uvedené obvinený žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky vyslovil porušenie ustanovení § 34 ods. 1 a § 37 ods. 2 Trestného poriadku, zrušil rozsudok Okresného súdu Čadca zo 17. septembra 2014, sp. zn. 3T 121/2014, v celom rozsahu a prikázal prvostupňovému súdu, aby vec znovu prerokoval a rozhodol.

K podanému dovolaniu sa vyjadrila aj prokurátorka Okresnej prokuratúry Čadca, ktorá dovolanie obvineného považovala za nedôvodné. Uviedla, že v postupe orgánov činných v trestnom konaní a súdu nedošlo k žiadnemu pochybeniu. Obvinený N. I. bol síce 23. februára 2014 vypočutý v procesnom postavení obvineného, avšak prokurátor Okresnej prokuratúry Čadca 24. februára 2014 zrušil uznesenie vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru, odbor kriminálnej polície, 2. oddelenia vyšetrovania v časti, v ktorej bolo podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku vznesené obvinenie voči N. I. a spol. pre zločin zabitia spolupáchateľstvom podľa § 20, § 147 ods. 1 Trestného zákona. Dňa 3. marca 2014 bolo podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku N. I. a spol. vznesené obvinenie pre zločin zabitia podľa § 147 ods. 1 Trestného zákona. Následne bol obvinený N. I. zákonným procesným spôsobom k veci vypočutý.

Pokiaľ ide o ďalšiu okolnosť uvádzanú obvineným ohľadom existencie pochybnosti o spôsobilosti sa náležite obhajovať, prokurátorka poukazovala na skutočnosti uvádzané samotným obvineným v priebehu konania, a to že sa cíti po psychickej a fyzickej stránke v poriadku. Bolo síce zistené, že požíva alkohol, avšak zo znaleckého posudku vyplynulo, že nevyvstala potreba vyšetrenia duševného stavu dvoma zncami. Nebol preto dôvod na postup podľa § 37 ods. 2 Trestného poriadku

Vzhľadom na uvedené prokurátorka navrhla, aby dovolací súd dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c/ Trestného poriadku odmietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací, primárne konštatoval, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1 Trestného poriadku), bolo podané oprávneným procesným subjektom (§ 369 ods. 2 písm. b/ Trestného poriadku), v zákonom stanovenej lehote a na príslušnom súde (§ 370 ods. 1, ods. 3 Trestného poriadku); dospel však k záveru, že nie je naplnený dôvod dovolania uvedený v § 371 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku.

V súvislosti s dovolaním podaným proti rozsudku Okresného súdu Čadca, ktorým bola schválená dohoda o vine a treste, najvyšší súd považuje za potrebné uviesť, že dohoda o vine a treste je osobitným druhom konania, ktorý je upravený v siedmej hlave Trestného poriadku. Význam konania o dohode o vine a treste spočíva najmä v tom, že správne vedené a štruktúrované dohody sú prospešné tak pre obvineného ako aj pre spoločnosť. Podstata tohto inštitútu spočíva v tom, že dochádza k uzavretiu obojstranne výhodnej dohody medzi prokurátorom a obvineným o spôsobe ukončenia trestnej veci, pričom táto dohoda následne podlieha schváleniu súdu. Týmto konaním sa obvinený vzdáva práva na prerokovanie veci pred nezávislým a nestranným súdom na hlavnom pojednávaní a trest mu súd ukladá bez dokazovania viny po tom, ako kladne odpovie na verejnom zasadnutí pred súdom na zákonom taxatívne stanovené otázky uvedené v ustanovení § 333 ods. 3 Trestného poriadku pod písmenami a/ až j/.

Kladnou odpoveďou na otázku uvedenú v ustanovení § 333 ods. 3 písm. j/ Trestného poriadku sa obvinený okrem iného vzdáva aj práva podať proti rozsudku o schválení dohody o vine a treste riadny opravný prostriedok (odvolanie).

Z dikcie ustanovenia § 334 ods. 4 Trestného poriadku však vyplýva možnosť podať dovolanie proti rozsudku, ktorým súd schválil dohodu o vine a treste, a to z dôvodu uvedenom v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku (porušenie práva na obhajobu), ktorý uplatnil aj obvinený N. I..

Právo na obhajobu každého, proti komu sa vedie trestné stíhanie, je v Trestnom poriadku upravené v ustanovení § 2 ods. 9 Trestného poriadku. Vyjadruje jeden z právnych princípov, na ktorých je vybudované trestné konanie a jeho zmyslom je zabezpečiť úplnú ochranu zákonných záujmov osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, ako aj prispieť k náležitému zisteniu skutkového stavu a správneho rozhodnutiu.

Právo na obhajobu primárne zahŕňa právo na osobnú obhajobu (§ 34 ods. 1 Trestného poriadku), právo nechať sa obhajovať obhajcom (§ 34 ods. 1, § 36 Trestného poriadku), ako aj právo na povinnú obhajobu (§ 37, § 38 Trestného poriadku). Jednotlivé zložky práva obhajoby v širšom zmysle sú upravené v ďalších ustanoveniach Trestného poriadku.

Dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. je zásadné porušenie práva na obhajobu. Takýmto zásadným porušením by bolo najmä porušenie ustanovení o povinnej obhajobe podľa § 37 Trestného poriadku, ktoré by mohlo mať konkrétny vplyv na vykonanie jednotlivých úkonov trestného konania smerujúcich k vydaniu rozhodnutí procesnej povahy (napr. rozhodnutie o obmedzení osobnej slobody) alebo meritorneho rozhodnutia. Dôležité sú teda aj konkrétne podmienky prípadu, ktoré je potrebné vyhodnotiť individuálne ako aj vo vzájomných súvislostiach.

Z predloženého spisového materiálu vyplýva, že uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru, odbor kriminálnej polície z 23. februára 2014, ČVS: ORP-112/2-VYS-CA-2014, bolo podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku začaté trestné stíhanie a súčasne podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku vznesené obvinenie voči N. I. a C. G. zo zločinu zabitia spolupáchateľstvom podľa § 20, § 147 ods. 1 Trestného poriadku na tom skutkovom základe, ako je to uvedené v predmetnom uznesení.

V ten istý deň bol N. I. vypočutý v procesnom postavení obvineného, kde po poučení podľa § 34 ods. 1 Trestného poriadku uviedol, že svoje právo odoprieť vypovedať, ako obvinený využíva a vypovedať nebude. Následne je v zápisnici o vylúchu obvineného N. I. zachytená jeho stručná výpoveď k osobe

ako aj k veci. Zo zápisnice nevyplýva, že by obvinený bol akýmkoľvek otázkami vyšetrovateľa nútený pokračovať vo svojej výpovedi. Sám obvinený po skončení výsluchu zápisnicu vlastnoručne podpísal, čím potvrdil súhlas s jej obsahom.

Prokurátor Okresnej prokuratúry Čadca uznesením z 24. februára 2014, sp. zn. Pv 193/14/5502, podľa § 230 ods. 2 písm. e/ Trestného poriadku zrušil vyššie uvedené uznesenie vyšetrovateľa v časti vznesenia obvinenia voči N. I. a C. G. ako nezákonné.

Dňa 3. marca 2014 vyšetrovateľ Krajského riaditeľstva policajného zboru Žilina, odbor kriminálnej polície, uznesením ČVS: KRP-70/1-VYS-ZA-2014, podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku vzniesol obvinenia voči C. G. a N. I. zo zločinu zabitia podľa § 147 ods. 1 Trestného zákona, na tom skutkovom základe ako je to uvedené v predmetnom uznesení.

Následne bol obvinený N. I. 4. marca 2014 vypočutý v procesnom postavení obvineného, kde po poučení podľa § 34 ods. 1 Trestného poriadku uviedol, že toto ustanovenie nevyžíva a vypovedať ku skutku bude. V zápisnici je zachytená celá výpoveď obvineného, ktorú potom na znak súhlasu vlastnoručne podpísal.

Najvyšší súd s ohľadom na vyššie uvedené konštatuje, že zo zápisnice o výsluchu obvineného nie je možné vyvodiť, že by postupom orgánu činného v trestnom konaní bolo akýmkoľvek spôsobom porušené jeho právo na obhajobu. Okrem toho v dôsledku uznesenia prokurátora, ktorý zrušil uznesenie vyšetrovateľa v časti týkajúcej sa vznesenia obvinenia voči N. I. a C. G. z 23. februára 2014, v trestnom konaní nebolo možné použiť výpoveď obvineného N. I. z 23. februára 2014, kedy vypovedal v procesnom postavení obvineného.

Vo vzťahu k námietke obvineného, že mu v konaní nebol ustanovený obhajca, hoci existovali pochybnosti o jeho spôsobilosti náležite sa obhajovať, najvyšší súd uvádza:

Podľa § 37 ods. 2 Trestného poriadku obvinený musí mať obhajcu aj vtedy, ak to považuje súd a v prípravnom konaní prokurátor alebo policajt za nevyhnutné najmä preto, že majú pochybnosť o spôsobilosti obvineného náležite sa obhajovať.

Uvedené ustanovenie sa aplikuje najmä v prípade, ak ide o obvineného, ktorý je sluchovo postihnutý, nemý, nevidiaci, s vadou reči zabraňujúcou mu náležite sa vyjadrovať alebo o obvineného, ktorý nevie čítať, alebo písať, prípadne existujú pochybnosti o jeho duševnom zdraví.

V posudzovanej veci o takýto prípad nešlo. Skutočnosť, že obvinený má vyšší vek, dosiahol základné vzdelanie a býva v nevyhovujúcom prostredí, nie je dôvodom na ustanovenie obhajcu podľa § 37 ods. 2 Trestného poriadku. V súvislosti s požívaním alkoholických nápojov bol vyhotovený znalecký posudok MUDr. Monikou Rosivalovou, znalkyňou z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria. Zo záverov znaleckého posudku je zrejmé, že obvinený trpí kompletne rozvinutým syndrómom závislosti od alkoholu, k požívaniu alkoholu je absolútne nekritický, nemá pocit závislosti ani potreby sa liečiť. Tieto skutočnosti sami o sebe však nevytvárajú pochybnosti o spôsobilosti obvineného sa náležite obhajovať.

Je potrebné tiež uviesť, že obvinený pri prvom výsluchu 22. februára 2014 po poučení podľa § 34 Trestného poriadku (vrátane práva na bezplatnú obhajobu) uviedol, že poučeniu porozumel, obhajcu si zatiaľ nevolí, bude sa obhajovať sám. Následne pri výsluchu už v procesnom postavení obvineného 4. marca 2014 uviedol, že sa cíti po fyzickej, psychickej a duševnej stránke v poriadku, obhajcu si nevolí a bude sa obhajovať sám.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na tomto základe, bez meritórneho preskúmania veci, na neverejnom zasadnutí konštatoval, že je zrejmé nenaplnenie dôvodu dovolania uplatneného obvineným, a preto tento mimoriadny opravný prostriedok podľa § 382 písm. c/ Trestného poriadku odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.